

Vedlegg til løpenr. 101443/2009, saksnr. 2009/11666

Klassering: A20
Gradering:
Dato: 29.09.2009

Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune - Rett til læring - NOU 2009:18

Generelt:

Fredrikstad kommune støtter hovedfokus i denne meldingen om alles rett til fullt utbytte av det ordinære opplæringstilbudet.

Utredningen er det tydeligste off. dokumentet som er utarbeidet med fokus på ordinær opplæring og presiserer skoleeiers plikt til å utvikle det ordinære opplæringstilbudet slik at alle gis likeverdige muligheter for tilfredsstillende læringsutbytte innenfor et inkluderende fellesskap. Oppfølging av kjerneinnholdet i denne offentlige utredningen vil gi en bedre og verdig skole for alle. Det legges vekt på forsterkning av den ordinære tilpassede opplæringen. For svært mange barn/elever er måten den vanlige opplæringen organiseres og gjennomføres på, helt avgjørende for det utbytte de oppnår.

Når det gjelder barnehage vurderes det som viktig at fokus blir rettet mot barnet i det ordinære barnehagetilbudet og hva som kreves av tilrettelegging for at barnet skal ha en tilfredsstillende utvikling.

Det er barnehagen og skolen som skal kvalifiseres til å ivareta sine oppgaver – det vil si til å gi kvalifisert opplæring med en tilrettelegging som gir tilfredsstillende utbytte for alle barn og unge.

Tilgang på bred kompetanse er sentralt. Den spesialpedagogiske kompetansen må være tilgjengelig når det er behov for den. Kompetansen lokalt anbefales styrket, herunder kompetanse og kapasitet i PP-tjenesten.

Utredningen gir uklare signaler om kommunens rolle i forhold til private barnehager, og hvilke forpliktelser som ligger i forhold til disse.

Fredrikstad kommune understreker at foreldre/foresatte fortsatt må ha rett til å ta kontakt med PP-tjenesten dersom de mener at tilbudet gjennom barnehage og skole ikke er tilstrekkelig i forhold til barnets behov, og at virksomheten ikke tar initiativ til slik oppfølging.

Tidlig innsats og forebygging:

Læringsboka:

Denne synes å utgjøre en omfattende dokumentasjon. Mye er uklart om læringsboka: Innhold, målgruppe, juridisk status. Dersom innholdet eller læringsboka i seg selv gir individuelle juridiske rettigheter, innebærer dette at det innføres prosedyrer for enkeltvedtak/innsyn/klagerett. Aktørene i barnehager og skoler kan dermed bli mer bundet opp i formelle prosedyrer gjennom læringsboka. Målet må være at det utarbeides tilstrekkelig dokumentasjon til bruk på de ulike forvaltningsnivåene, og at og at omfanget ikke økes i forhold til dagens nivå.

Læringsboka vil kunne følge eleven gjennom hele barnehage- og skoletiden og eventuelt videre. Den vil kunne inneholde sensitive og ømfintlige personlige opplysninger om faglig

utvikling og fysiske og psykiske forhold, og det må derfor tas strenge personvern hensyn ved bruken av boka.

Språkkartlegging:

Når det foreslås å innføre obligatorisk språkkartlegging på 3 – 4 – og 5 års alder må det etter vårt skjønn gjøres etter en pedagogisk vurdering av behovet. Det er neppe nødvendig å kartlegge språket til alle barn i tre fortløpende år.

Språkkartlegging/-vurdering er nødvendig for å forebygge seinere lærevansker. Særlig vil dette komme minoritetsspråklige barn til gode. Slik kartlegging må følges opp av tiltak og tilrettelegging for språkinnlæring. Vi forutsetter imidlertid at dette utredes spesielt av det såkalte Østberg-utvalget, som tar for seg opplæringsstilbudet til minoritetsspråklige barn.

Barnehageeiers ansvar og oppgaver:

Det forutsettes at når barnehageeier omtales i utredningen, gjelder dette både private og offentlige barnehageeiere. Alle barn i barnehagene er "kommunens barn", men tilbudet til dem og deres foresatte utøves av ulike barnehageeiere.

Ressursbank:

Det er uklart hva som skal inngå i en "ressursbank med varierte verktøy".

Økonomi/ressursbruk:

Utredningens beskrivelser rundt målgruppe og juridisk status for læringsboka utdydeliggjør kostnadsomfanget ved innføringen og seinere bruk. Det må avklares om læringsboka er for alle barn/elever. Målet må være at førskolelærere og lærere bruker mer tid til det pedagogiske arbeidet, og mindre til det formelle.

Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen:

Navneendring.

I utredningen foreslås det at dagens betegnelse, "Spesialundervisning", endres til "Ekstra tilrettelegging i opplæringen". Fredrikstad kommune støtter en navneendring, men at navnet på den særskilte, rettighetsbaserte opplæringen skal være "Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen" er vi skeptisk til. Man bør finne en betegnelse som favner bredere enn tilrettelegging, og som i mange tilfelle opprettholder fokus på behovet for spesialpedagogisk kompetanse.

Rettighetsbelagt opplæring: Ekstra tilrettelegging/Spesialundervisning.

Innslagspunktet for slik opplæring må fortsatt skje ved "ikke tilfredsstillende utbytte".

En ny ordning, slik det beskrives i utredningen, kan føre til at det oppstår to ulike typer enkeltvedtak, hvor det ene ligger nærmere den ordinære tilpassede opplæringen i skolene. Dette er ikke ønskelig. Dette vil kunne begrense skolenes muligheter for organisering/tilrettelegging for øvrige elever som ikke har enkeltvedtak.

Økonomi:

Utvalget uttrykker at forslagene ikke innebærer økte kostnader. Men, dersom det oppstår nye typer enkeltvedtak – og i større omfang – kan dette gi et økt press på annen ordinær tilpasset opplæring og dermed økte kostnader for opplæring generelt. Samtidig vil det utløse økt behov for administrative ressurser.

Tilpassede og fleksible opplæringsløp:

Ingen kommentarer

P-tjenesten og Statped tettere på barnehager

Endringer i lovverk

Dagens lovgivning gir ikke rom for at PPT er en aktiv deltaker i utviklingen av et godt utviklings- og læringsmiljø også i barnehagen. PPT forholder seg nå i hovedsak til enkeltsaker. Vi støtter derfor forslaget om at det tas inn en bestemmelse om PP-tjenesten i barnehage-loven. Kommunene må ha et mål om tidlig innsats for å fange opp barn som er i risikosonen. Ettersom en stor andel barn nå har barnehageplass er barnehagen en arena hvor signaler om behov for spesiell tilrettelegging kan fanges opp tidligst mulig. Da er det viktig at personalet i barnehagene gis nødvendig kompetanse gjennom kommunens

tjenesteapparat. Det vil være nødvendig at PPT er tettere på skoler og barnehager også for å videreutvikle kompetanse i læringsmiljø, problematferd og sammensatte læreverser.

Det må vurderes om det skal innføres nasjonale retningslinjer om hva som forventes av PPT i form av nasjonale standarder. For å kvalitets sikre arbeidet som utføres av PPT bør det ligge krav til formell utdanning i stillinger i denne tjenesten.

Nasjonalt utviklingscenter for PP-tjenesten:

Utydelige forventninger til PP-tjenesten gjør at Fredrikstad kommune støtter forslaget om et nasjonalt utviklingscenter som en varig ordning. Det er behov for felles forståelse av oppgaver, sammenlignbar statistikk, felles utvikling m.m.

Økonomi/ressurser:

Et større arbeidsfelt for PPT, inn mot barnehagene, vil kreve ny kompetanse i tjenesten.

Helhet krever tverrfaglig og tverretattlig samarbeid:

Henvisningsrett

PP-tjenesten foreslås å få en selvstendig henvisningsrett til spesialisthelsetjenesten. Fredrikstad kommune støtter dette. PP-tjenesten har allerede et stort utredningsansvar for elever som har en slik henvisning. Flere aktører er involvert i en henvisning. Alle aktørene må imidlertid fortsatt ha samme mulighet for å avgi uttalelser om det enkelte barns behov. Dette tverrfaglige samarbeidet rundt henvisningsretten må sikres gjennom lovverket.

Individuell plan - koordinatorrollen

Bestemmelser om individuell plan foreslås hjemlet i barnehagelov og opplæringslov. Vi støtter forslaget. Dette innebærer bl.a. at flere yrkesgrupper vil kunne gis koordinatoransvaret. Koordinator må da gis kunnskap om de tjenesteyterne som er involvert i arbeidet med barnet. For enkelte yrkesgrupper kan koordinatoransvaret føre til oppgaver som krever ekstra frigjøring og bruk av vikar.

Økonomi/ressurser:

Dersom koordinatorrollen også legges til ansatte i barnehager og skoler må den enkeltes arbeidsoppgaver i noen grad omdisponeres. Arbeidsdagene for lærere og førskolelærere er i mange tilfelle bundet av strukturerte arbeidsplaner. Bruk av tid til koordinatorfunksjonen vil kunne føre til økt bruk av vikar for å fylle de ordinære arbeidsoppgavene. Koordinator vil måtte ha kjennskap til andre typer tjenester enn den han/hun selv har som profesjon. Dette vil kreve tid til samarbeid med andre tjenester.

Økt kompetanse på alle nivåer

Barnehager

Det vises her til Stortingsmelding nr 41, "Kvalitet i barnehagen". Her er det valgt tre hovedmål for kvalitetsarbeid i barnehagen:

- Sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager
- Styrke barnehagen som læringsarena
- Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap

For å oppnå at barnehagen skal strykes som læringsarena bør to strategier følges_

- Normen for pedagogtetthet må styrkes
- De ansattes kompetanse må styrkes

Dette vil også komme barn med særlige behov til gode.

Skoler

Fredrikstad kommune støtter forslagene om å styrke grunnutdanninger, og ordninger for etter- og videreutdanninger. Her må det vektlegges både fokus på det ordinære opplæringsstilbudet og det som i utredningen kalles "ekstra tilrettelegging i opplæringen"

PP-tjenesten

Fredrikstad kommune støtter forslaget om at "Profesjonsorienteringen i de disiplinorienterte masterutdanningene blir styrket når det gjelder praktisk-pedagogisk orientering, krav til praksis i studiene og rådgivning ved starten av yrkeskarrieren."

Dette vil være nødvendig når det foreslås at PP-tjenesten skal være tettere på barnehager og skoler, og at denne skal bistå virksomhetene på områdene læringsmiljø, problematferd og sammensatte lærevansker.

For øvrig vises til kommentar under "PP-tjenesten og Statped tettere på"

Økonomi:

Kompetanseheving i barnehager, skoler og PPT vil kreve en nasjonal satsing mot utdanningsinstitusjonene og tilskudd til kommunene i form av ressurser til frigjøring av ansatte for etter- og videreutdanningstiltak. Her vises til ordningene under Strategiplanen "Kompetanse for kvalitet." Staten må dekke en større andel av kostnadene til frigjøring av ansatte som er i etter- eller videreutdanning.

"Et femårig kompetanseutviklingsprogram som bidrar til utviklingsarbeid, veiledning og kompetanseheving knyttet til vanlige lærevansker hos barn og unge" er nødvendig for å oppfylle kompetansekrav til den som har ansvaret for gjennomføringen av opplæringen. Staten må bidra til dette.

Generelt om økonomi

NOU 2009:18 "Rett til læring" er svært omfattende og berører grunnleggende arbeidsformer i barnehager, skoler og andre kommunale tjenester, særlig PP-tjenesten. Idéelt sett skulle Midtlyng-utvalget legge frem forslag innenfor dagens økonomiske ramme. Det Fredrikstad kommune kan se av de 61 forslagene som er fremmet, er at gjennomføring vil medføre økte kostnader på flere forvaltningsnivåer.

Nye arbeidsformer og sterkere krav til kompetanse i barnehager og skoler, og øvrige kommunale tjenester, vil kunne bli kostnadskrevende i et ukjent omfang. Det må tas høyde for dette i det videre arbeid.